

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Velika noč v Abesiniji:

Italijani zasedli Desije

Tudi za praznike Italijani niso mirovali — Zavzeli so Desije in prodirajo brez odpora dalje — Abesinci se umikajo na vse črti

Rim, 14. aprila. AA. Havas poroča, da so se snoči v Rimu razširile vesti, da so Italijani zavzeli Desije. Po obvestilih iz uradnega vira so Abesinci že pred nekaj dnevi izpraznili Desije. Ni pa še uradnega potrdila, da bi bili Italijani mesto že zavzeli.

Rim, 14. aprila. Na severnem abesinskem bojišču so italijanske kolone v splošnem prodiranju proti jugu. Kolona, ki prodira iz Sokote, je namenjena v Magdalo. Kolona prodira z vsem svojim topništvom in vsem trenom. Spotoma se ji priključujejo abesinska plemena, ki se dvigajo proti srednji abesinski vladi.

Italijanska letala nad Addis Abebo

Rim, 14. aprila. z. Uradno poročajo: Motorizirani italijanski oddelek, ki je

prodiral iz Gondarja, je dosegel Tanského jezero ter je na polotoku Gorgera izobesil italijansko trikoloro. Drugi oddelek, ki je prodiral vzdolž Sudanske

meje, je dosegel kraj Dallaba. Abesinske čete se v neredu umikajo.

Na obalah Tanskega jezera Italijanske čete

Rim, 14. aprila. AA. Havas poroča, da italijanska letala o priliki večerajšnjega poleta nad Adis Abebo niso metala bomb in tudi niso streljala iz strojnic, ampak da so na prestolnico vrgla tisoče in tisoče letakov, v katerih poročajo Italijani Abesincem, da je armada abesinskega cesarja končno poražena in da je narod v zavzetih pokrajinah Abesinije ne samo zadovoljen, ampak vesel v prvi vrsti zaradi tega, ker so Italijani takoj po prihodu v te kraje odpravili suženjstvo.

sedaj imelo le to posledico, da bi se dvignile cene. Kakšna druga možnost pa ostane Angliji sedaj? Samo vojaške sankcije in pomorska blokada. Države, ki vsako misel na vojaške sankcije odklanjajo, se sedaj zaradi položaja v Evropi še bolj branijo vsakega takega ukrepa. Ne moremo si zaradi tega misliti, da bi Anglija na lastno pest brez sodelovanja Društva narodov, na katero pa sedaj ni niti misliti, pričela izvajati vojaške ukrepe.

Japonska in Abesinija

Tokio, 14. aprila. AA. Pomočnik zunanjega ministra je izjavil, da japonska vlada skrbno proučuje zaščito interesov svoje trgovine v Abesiniji. V tem pogledu bo Japonska delala čisto neodvisno od interesov Italije in njenih namenov, ki hoče tisti del Abesinije, ki ga ne misli anektirati, obogatiti z režimom navidezne neodvisnosti. Ob koncu je rekel pomočnik zunanjega ministra, da ves svet skrbno opazuje, kaj bo v tem vprašanju rekla Anglija. Frapija in Društvo narodov.

Desničarski teror v Španiji

Madrid, 14. aprila. AA. Snoči so znane osebe na ulici ubile enega izmed sodnikov, ki so oboje desničarske omladince, ki so bili obtoženi zaradi atentata na Jimenez Deasua.

Posmrtno odlikovanje

Atene, 14. aprila. AA. Kralj Jurij II. je odlikoval po smrti pokojnega ministrskega predsednika Demerdzisa z lento Jurijevega reda.

Dve nesrečni ljubezni

Danes malo pred poldnem je skočila z okna II. nadstropja nad kavarno Evropo in obležala na pločniku Tyrseve ceste 20-letna služkinja Rozalija B. Padec je videlo več ljudi, eden je naglo skočil v kavarno Evropo in telefoniral reševalni postaji in kmalu so nesrečnico, ki je dišala tudi po lisolu, prepeljali v bolnico. Ugotovili so, da si je zlomila desno roko nad komolcem, dobila je pa tudi notranje poškodbe, a je bila skoraj ves čas pri zavesti. Stražniki, ki jo je vprašal, zakaj je skočila skozi okno je dejala »naj pozdravi njenega Lojzeta«. Vse kaže, da gre za poskus samomora zaradi nesrečne ljubezni. Dogodek je seveda vzbudil veliko pozornost in privabil na živahno križišče pred Evropo mnogo gledalcev.

V Soteski se je večeraj dopoldne zastrupila 20-letna pletilja Ana G. vdihavala je plin, ki ga je razvijalo ogelje, imela pa je še toliko moči, da je vstala in se nato nezavestna zgrudila pred vrati. Na mizi je napisala listek, »zaradi Franca V.«. Mreži tudi zaradi nesrečne ljubezni. V treh dneh kar trije primeri.

Angleško posredovanje:

Eden gre v Berlin

Osebnost hoče posredovati pri Hitlerju, da bi čimprej prišlo do sporazuma med Nemčijo in Francijo

London, 14. aprila. z. »New Chronicle« poroča, da bo zunanji minister Eden v kratkem odpoval v Berlin, da stopi v osebne stike s Hitlerjem. Eden je trdno odločen razčistiti odnose med Francijo in Nemčijo in bo zastavil ves vpliv Anglije, da pride čim prej do sporazuma. Predvsem bo skušal pridobiti Hitlerja za to, da Nemčija vsaj za dobo pogajanja opusti utrjevanje Porrenja. Če bo Hitler navajal pomisleke, češ da se boji napada s strani Francije, potem mu bo Eden zagotovil v primeru neizvane napada vso podporo Anglije pod pogojem, da se Nemčija vrne v sklop lokarnskih držav.

Smrt kosi med grškimi državniki:

Kondilisu in Venizelosu je sledil Konstantin Demerdzis

Nenadna smrt grškega ministrskega predsednika

Atene, 14. aprila. r. Na velikonočni ponedeljek zjutraj je nenadoma preminil predsednik grške vlade Konstantin Demerdzis. Prejšnji dan je bil še s svojo rodbino na izletu. Zvečer je dobre volje legel spat, zjutraj okrog 5. pa ga je zadela kap. Ko so ga okrog 9. prišli k-

šega ministrskega predsednika in vojnega ministra generala Kondilisa, kmalu za tem pa je preminul njegov največji politični nasprotnik Venizelos. Tako je Grčija v kratkem času izgubila tri svoje zaslužne državnike.

Konstantin Demerdzis je bil rojen 7. novembra 1. 1876. v Atenah. Studiral je promoviral je v Atenah ter je končal svoje študije v Monakovem, kjer se je specializiral v rimskem pravu. V tej stroki se je nato habilitiral v Atenah, kjer je postal tudi odvetnik. V političnem življenju je nastopal od 1. 1910. ter je bil poslanec venizelistične stranke za Atiko in Beocijo. V naslednjih letih je bil v parlamentu poročevalec za proračunske zadeve ter je izdal važen spis o državnih finančah, končno pa je prevzel pod Venizelosom 1. 1913. vodstvo mornariškega ministrstva. To ministrstvo, kakor tudi vojno, je upravljal ponovno 1. 1917. v vladi Zaimisa. Ker ni odobral Venizeloso-ve zunanje politike v času svetovne vojne, ga je zapustil. L. 1926. je pri volitvah predsednika republike nastopil kot protikandidat vseh strank proti diktatorju Pangaloslu, vendar pa ni uspel. Od 1. 1929. dalje je bil vodja združene napredne stranke. Po obnovi monarhije v Grčiji je povelil kralj Jurij II. Demerdzisu lani 29. novembra sestavo nove vlade, v kateri je prevzel poleg predsedstva tudi zunanje in vojni ministrstvo. Pokojni Demerdzis je izdal v svojem življenju celo vrsto pravnih in političnih spisov.

cat, je bil že mrtev. Smrt pokojnega grškega državnika je izzvala splošno žalost. Pogreb bo danes popoldne. Vršil se bo na državne stroške z največjimi častmi. Prisostvoval mu bo osebno grški kralj.

To je v kratki dobi že tretji primer nenadne smrti v vrstah grških politikov. Pred dobrim mesecem je zadela kap biv-

Dardanele na dnevnem redu:

Turčija zahteva revizijo lausanske pogodbe

Cirkularna nota vsem državam podpisnicam in Društvu narodov

Ankara, 14. aprila r. Turška vlada je dne 10. t. m. to je tik pred velikonočnimi prazniki dostavila Društvu narodov ter vsem podpisnicam lausanske mirovne pogodbe, to je Angliji, Franciji, Grčiji, Jugoslaviji, Rumuniji, Bolgariji, Italiji, Rusiji in Japonski noto, v kateri predlaga pogajanja za sporazumno revizijo lausanske mirovne pogodbe v onem delu, ki se nanaša na prevod utrditve Dardanel. Turška vlada naglašuje svoji noti, da narekuje to varnost Turčije, vendar pa Turčija ne želi postopati svojevoljno, kakor so to že ponovno storile nekatere druge države, ki so enostransko kršile mirovne pogodbe, marveč želi dati dober zgled, da je tudi po mirni sporazumni poti mogoče doseči ureditve takih vprašanj. Na koncu izražajo nado, da bodo podpisnice te pogodbe pokazale dovolj razumevanje za miro-ljubne težnje Turčije, ki ima s tem svojim predlogom prav nikakih osvojevalnih namenov, marveč zgolj svojo lastno varnost.

Angleški komentarj

London, 14. aprila. Listi pozdravljajo korektnost turške vlade, ki je dardanelsko vprašanje načela na način, kakor ga predpisujejo obvezne pogodbe.

Izjava dr. Hodže:

Češkoslovaška in Avstrija

ČSR za zblizanje Male antante in rimskega bloka v Podunavju

Pariz, 14. aprila. Današnji »Intransigeant« priobčuje razgovor svojega dopisnika s predsednikom češkoslovaške vlade dr. Hodžo o sodelovanju med češkoslovaško in Avstrijo. Dr. Hodža pravi, da so nedavni razgovori na Dunaju ustvarili osnovo za končno konsolidacijo Podunavja. Tedaj začeto

delo je v skladu s delom rimske konference. Češkoslovaška skuša pospešiti sodelovanje v Podunavju med vsemi prizadetimi državami, sodelovanje, ki naj približa države Male antante in rimskega bloka na tem področju. V podobnem smislu je delala tudi rimska konferenca.

Gandi zopet na delu

Bombaj, 14. aprila. Vseindijski kongres je zaključil svoje delo. Med drugimi sklepi je tudi soglasno sprejel predlog Gandija, ki poziva kongres, da organizira široke indijske množice, zlasti pa

kmetski stan za končno osvobodilno borbo. Istočasno bodo indijski nacionalisti organizirali posebne mladinske oddelke s polvojaško vzgojo.

Po zmagi v Abesiniji:

Italija pristala na mirovna pogajanja

Baron Aloisi je dobil nalog, da stopi v stike z odborom trinajstih

Rim, 14. aprila. z. Italijanska vlada je pooblastila svojega zastopnika, veleposlanika barona Aloisia, da naj stopi v zvezo z zastopniki Društva narodov, to je z g. Medarigo in se naj razgovarja o rešitvi italijansko-abesinskega spora ter pričetku mirovnih pogajanj.

Pariz, 14. aprila. AA. Snočnji »Temps« je objavil članek, v katerem kritizira angleško zunanjo politiko in ji ne more oprostiti, da je s svojo nejasnostjo zakrivila sedanjí težak položaj v Evropi. Veliki pariški list pravi, da so gospodarske sankcije proti Italiji popolnoma zgrešile svoj cilj. Zavedati se moramo, da je dejanska vojaška odločitev na

afriškem bojišču že padla. Razlog, da je treba reševati ugled Društva narodov, po mnenju »Tempsa« ni več vzdržen. Sami angleški politični krogi prihajajo do prepričanja, da je dosedajni delokrog te mednarodne ustanove preširok, in da ga je treba zbiti.

London, 14. aprila. AA. Anthony Eden se je snoči vrnil v London in je takoj poklical na telefon ministrskega predsednika Baldwina ki je bil še na velikonočnih počitnicah. Razen ožje ministrske seje ministrov, ki so v Londonu, je verjetno, da se bo v najkrajšem času vršila uradna seja ministrskega sveta.

Pred važnimi odločitvami v Ženevi:

Presenečenja niso izključena

Francoski listi napovedujejo afront Rusije in ČSR proti sankcijam

Pariz, 14. aprila. z. Današnji pariški listi napovedujejo, da bo ta teden v Ženevi teden najvažnejših odločitev. Se ta teden se mora odločiti definitivna usoda italijansko-abesinskega konflikta. V zvezi s tem napovedujejo listi, da presenečenja niso izključena. Doim forsirajo Angličje abesinsko vprašanje, je Franciji in mnogim drugim državam na tem, da se abesinsko vprašanje čim prej likvidira, da bi se moglo nato v polni meri posvetiti reševanju lokarnskega problema, ki je mnogo večje važnosti za evropski mir.

V zvezi s tem napoveduje »Jours«, da bo tudi Sovjetska Rusija, ki je bila doslej od-

ločna zagovornica sankcij proti Italiji, izpremenila svoje stališče ter se pridružila bloku onih držav, ki so proti sankcijam in za njihovo takojšnjo ukinitve. Potudo za to je dala Češkoslovaška, ki se zaradi poslopanja Nemčije čuti ogroženo in želi, da bi se lokarnski problem stavi v prvo vrsto mednarodnih problemov. Po sodbi francoskih krogov bo taka ruska iniciativa pospešila rešitev abesinskega vprašanja v francosko-italijanskem duhu, kar bo v znatni meri pripomoglo k pomirjenju duhov v Evropi in k lažjemu reševanju aktualnih evropskih problemov.

Anglija glede sankcij nepopustljiva:

Grožnje z vojaškimi sankcijami

Anglija ne misli pristati na ukinitve sankcij, marveč bo zahtevala še poostreitev

Pariz, 14. aprila. z. Francoski listi z vedno večjim nezaupanjem pišejo o akciji angleške vlade in ponovno beležijo vesti o možnosti konflikta na Sredozemskem morju. »Matin« piše v zvezi s tem: Petrolejske sankcije, ki bi bile pred enim mesecem še možne, so danes neizvedljive. Če hoče Anglija očuvati svoj prestiž, bo morala seči po mnogo močnejših ukrepih. Vprašanje je sedaj, ali bo šla Anglija tako daleč, da bo izvršila vojaško blokado Italije. Vse to daje novo pobudo, da se mora italijansko-abesinski konflikt na vsak način in za vsako ceno čimprej rešiti, sicer lahko iz tega nastane nov požar.

London, 14. aprila. z. Vesti o vojaških ukrepih proti Italiji so izzvale v angleški javnosti ogromno senzacijo. V vladnih krogih jih demantirajo, naglašajo pa, da angleška vlada vztraja pri tem, da morajo ostati gospodarske sankcije proti Italiji še nadalje v veljavi, ako bodo ostala prizadevanja za likvidacijo abesinskega konflikta brezuspešna. »Daily Telegraph« piše v zvezi s tem: Gospodarske sankcije brez petrolejskih sankcij niso končale afriške vojne.

Jasno pa je tudi, da petrolejske sankcije, ki bi bile pred enim mesecem v polnem obsegu dosegle svoj cilj, danes ne bi imele več nobenega uspeha, ker se je Italija med tem že v dovoljni meri preskrbela s petrolejem, benzinom in oljem. Petrolejske sankcije bi

Nad prazniki

smo razočarani

Letošnje velikončne praznike smo v pustem delovnem vremenu prespali

Ljubljana, 14. aprila.

Nesteto gradov, ki so jih zidali meščani v oblake, se je zrušilo, odnosno v pravem pomenu besede razlilo... Velika noč je bila obilno blagoslovljena, prekrizanih je bilo nesteto lepih načrtov, splavali so po vodi izleti in ture, pa tudi na promenado smo morali resignirati. Praznike smo preželi iz jeze in protesta in marsikdo ni dva prestopil praga stanovanja, mnogi so pa spali kakor da imajo spalno bolezen ter se nisi danes niso mogli prav predramiti.

Ljubljana je bila praznična že v soboto. Učice so nenavadno oživele opoldne in meščani so bili že praznično oblečeni. Na prvi pogled so naši meščani vedno elegantni, vendar se o velikih praznikih še posebno prelevijo. Zato so tudi tiščali tako v trgovine, da bi jih skoraj razgnali. V soboto se je tudi še obetalo prijetno pomladno vreme, da ljudje niso mogli več skrivati nedolžnega veselja ob misli, kako lepo bodo praznovali. Mnogi so odšli že v soboto na daljše izlete, nekateri so si kupili vozovnice za nedeljo in si rezervirali postelje v planinskih domovih. Vsi so bili tako trdno prepričani, da bo lepo vreme, da jim ni delal skrbi niti barometer, ki itak nikdar ne obeta lepega vremena, vsaj v Ljubljani ne.

Zvečer, ko se nas je že lotila vročica pričakovanja lepega dne in ko je bilo že vse pripravljeno za potovanje, je nenadno močno zagledalo. Kakor da so se sami od sebe zrušili vsi lepi načrti. Toda ljudje so optimisti in se niso mogli takoj sprijazniti, da jim bo praznike pokvarilo zgolj vreme. Mislili so, da se bo zjasnilo, čeprav bo naliv. Toda vreme se je ponovi temeljito pokvarilo. Zjutraj je pljuškalo in žumelo, da se je meščanom sanjalo da so pod Petričnikom. Vendar nekateri, ki jih je zbudila budilka, niso verjeli le usomim in so vstali. Ta ali oni se je celo odpravil na kolodvor, češ, pojdem, četudi bodo padali prekrije. Večina je pa bila vedela, da ji ni bilo treba vstati.

V nedeljo dopoldne, pa tudi včeraj, so bile ulice povsem izumrle. Ljubljana je spala, spalne pravičnice. Če se je pa že kdo pokazal na cesti, je moral utegovati, da ni niti pod dežnikom lepo vreme, kajti bilo je tako, da ni vzdržal nehen dežnik. Pač pa se je mesto začelo buditi proti večeru. Meščani so čutili kravano potrebo, da bi si poplaknili jezo zaradi izostajenja praznikov. Oživele so lokali kakor na Silvestrovo. Bilo je pač vse postavljeno na glavo. Nihče ni računal, da bodo meščani ostali domov brez praznikov, zato niso pričakovali takšnega navela na lokale. Vse vstopnice v kinematografih so bile razprodane in mnogi jih niso mogli več dobiti.

Iz Ptujja

Velikončni prazniki so bili letos pri nas pusti. Že na veliko soboto je začelo deževati in je deževalo ves dan tudi na velikončno nedeljo. V ponedeljek se je nebo sicer zjasnilo, toda bilo je zelo hladno, da so zopet priromale na dan zimske suknje iz omara. Tako so bili prazniki pusti in dolgočasni, le fantje iz okolice so prinesli v mesto veliko smodnika in vse dni streljali, da so bili meščani že nejevoljni. V bolnico je moral 16-letni vinčarjev sin Rakuš Jozef iz Makol, ki je v nedeljo streljal s pištolo, pri nabijanju pa mu je pištola nenadoma eksplodirala v roki in mu je raznesla rano.

V apno je padla. Kočarica Cafuta Neža iz Vreje je bila zaposlena pri gradbi, kamor je nosila apno. Ko je zajemala živo apno iz jame, ji je nenadoma spodrsnilo, tako da je padla z obrazom naprej v jamo. Zadržala je težke opke na vsem životu, zlasti pa na obrazu in je nevarnost, da izgubi še eno oko. Prepeljana je bila v bolnico.

Nasilnež. Pri posestnici C. J. v Juršinih se je zgledal neki tamonjski domačin, ki je postal sčasoma nasilen ter jo hotel posiliti. Na njene klice je prihitela njena sosedka, ki je nasilneža preprečila. Nasilnež je pa videč, da ne more doseči svojega cilja, C. pretepel se s kolum. Orožniki so nasilneža ovdarili sodišču.

Iz Kranja

Kopalisce. V zadnjem Službenem listu je razpisana licitacija za oddajo graditve glavnega bazena in sicer se bo vršila dne 21. aprila ob 11. dop. Če bo licitacija uspela in če bo potrjena, se bo lahko takoj pričelo z delom ter bo bazen do glavne sezone dovršen. Črpalka bo veljala okrog Din 60.000.— stroški črpanja pa letno približno Din 4.000.— Bazen se bo izpraznil dvakrat tedensko. Za črpanje se bo porabil najmanj 200 kWh. Glede na predlog, naj bi se bazen polnil v slučaju povečanja ali novega kranjskega vodovoda z vodo iz vodovoda, je treba pripomniti, da bi tudi voda ne bila zastojna. Saj plačujemo sedaj vodo po Din 1.— za kub. meter. Tudi če bi bila voda po 50 par. kub. m. bi vseno enkratna napolnil bazen precej veljala. Sicer se bo pa videlo. Kar bo ceneje, to bo prišlo v praksi v poštev. Pametno bi bilo, če bi tisto hurosko vpitje proti kopaliscu s strani enega dela kranjskega meščanstva za enkrat utihnilo. Ne glede na potrebo domačinov moramo pripomniti, da se tuji Kranjci naravnost izogibajo, ker nima kopalnice. Manj govorjenja, manj nasprotovanja in demagogije, pa več skupnosti in uvidenosti, to naj bo geslo za doseg kopalnice v Kranju.

Stavbno gibanje obeta biti precej živahno. Poleg nedavno naštetih adaptacij moramo omeniti gradnjo novih hiš. Na parceli za pokopališču zida ga. Slavka Bobič, soproga tovarnarja modernizirano vilo, kakršne v Kranju še ni. Stavba bo grajena na ameriški način z ravno belonsko streho, tako, da tesarskih del sploh ne bo. Imeta bo tudi ameriška okna in vrata, pod kletjo pa delajo še eno

Jaka Koželj umri

Ljubljana, 14. aprila.

V Viševku nad Kranjem kraj male vsake cerkvice se je na velikončno soboto odprla naša gorenska zemlja. Odšel je k svojim tovarišem padlim na bojnih poljanah na Ceru, v Dobružji in Kajmakčalanu, odšel je k junakom, ki so v Afganiji, Krfu in Vidu umirali za svobodo Jugoslavije. Priznati se je zboru viteзов, ki nam kličejo »Prišel bo vstajenja dan vsem Jugoslovancem«.

Združil se je z onimi nesmrtnimi zmagovalci, ki niso umrli, ki bodo v narodu vedno žive. Njegov duh je šel v nas, ki s krvjo namočenih vojnih zastav nismo popravili, ki nismo še vsi izgnili, ki še s trumom oviti gledamo veliko sliko pravične, srečne in močujoče Jugoslavije.

Dragi Jaka! Vedno si bil med prvimi, kadar je bil treba tvegati življenje za svobodo domovine in žrtvovati se za druge, vedno si bil med zadnjimi, kadar je šlo za materialno korist. To je bilo Tvoje načelo, načelo pravega viteza-dobrovoljca.

Naročil si nam in vsem, ki so poštenega srca: »Držite skupaj, da ne propade to, kar je bilo s krvjo ustvarjeno. Držite složno skupaj, da posije jugoslovanskemu narodu svetlo solnce sreče, blagostanja in nesebičnosti«.

Nepozabni Jaka! Se smo živi, še nas je mnogo, ki nam je Tvoja želja vedno bila svetla zapoved. Duh pravega vojneke dobrovoljca ne bo umrl v jugoslovanskem narodu, ker so bile žrtve prevelike. Mirno naj počivajo Tvoji zemski ostanki v rodni grudi, kraj naših gorskih velikanov, ki si jih ljubil. Dostojanstveno gledajo ti velikani na Tvojo gonilo in čuvajo ves jugoslovanski rod tostran in onstran meje.

Skrumno ali veličastno je bilo čtivo od pomrtnih ostankov dobrovoljca Jake Koželja, zmagovalca na Pantelijskem visu pri Omi reki.

V iskrenih besedah so se poslovili od njega njegovi tovariši, vojni dobrovoljci, kolegi Centralne podelje kola v Beogradu, Ljubljanske železniške direkcije in ožji znanci iz rodne kraja. Čutili smo vsi, da ostane Jaka med nami vedno živ, ker velik kakor je bil, ni mogel umreti.

Slovinci v Ameriki

V Clevelandu je avtomobil do smrti povozil Slovence Janeza Lovka. Soforal je njegov svak William Midget, Z njima se je peljala tudi Midgetova žena, ki sicer ni bila takoj mrtva, pač pa tako težko poškodovana, da je čez nekaj dni v bolnici izdihnila. — Strašna nesreča se je pripetila v Aliquippu. Na reki je popravil svoj čoln Anton Selan, star 18 let. Kar se je utrgalo nad njim ogromna plast zemlje — bilo je za dobrih 100 tovrstnih vagonov — in posledice so bile strašne. Selana je s čolnom vred potegnilo na dno reke, da so njegovo truplo dolgo zaman iskali. V Rock Springsu se je smrtno ponesrečil Janez Spes, star 53 let, doma iz okolice Opatjeje, njegov tovariš Janez Vilfan, doma iz Škofje Loke, je bil pa lepo poškodovan.

V Clevelandu sta umrla Miha Tomšič, star 82 let, doma iz vasi Jama, fara Žužemberk in Ignac Jerele, star 58 let, doma iz Stare vasi pri Škofljani. V kraju Tower je umrl Anton Gornik, star 63 let, doma iz vasi Gabrovce v Beli Krajini. V Rock Springsu je umrl Martin Hribenik star 56 let, doma s Stejerskega. Njegova žena je že 24 let v umobolnici. V Maxwellu je umrla Helena Delost stara 67 let, doma iz Koritnice na Notranjskem. V kraju Center je umrl Peter Jerman, star 65 let, doma iz Podpeč pri Cerknem.

Iz Celja

Velikončni prazniki so letos potekali ob slabem vremenu, ki je preprečevalo daljše izlete. V nedeljo je deževalo, v ponedeljek je dež ponehal, bilo pa je še po večini oblačno in hladno.

Alkoholna prepoved. Predstojništvo mestne policije v Celju razglasi: V dne 15. t. m. bodo prihajali v Celje novinci zaradi nastopa kadrske službe. Predstojništvo mestne policije prepoveduje ob tej priliki in sicer od torka 14. t. m. opoldne do večera četrtka 16. t. m. vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač vojaškim novincem in njihovim spremljevalcem bodisi privatno, bodisi v gostinskih in kavarnskih prostorih. Vsakdo, kateri se tega ne bo držal, bo kaznovan z globo do 500 Din, odnosno z zapornim do 10 dni. Meščanstvo, gostilničarji in kavarnarji se opozarjajo, da se strogo držijo te odredbe.

SK Celje: SK Olimp 4:1 (3:1). Ker je zagrebška Concordia odpovedala svoj nastop v Celju, je bila na velikončni ponedeljek popoldne na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Olimpom. Moštvo SK Celja, ki je bilo tehnično in kombinatorno boljše, je zaslužno zmagovalo. Olimp je igral poštovno in vztrajno. Tekma je bila v prvem polčasu zanimivejša nego po odmoru.

Iz Zagorja

Skrivnosti morskih globlin, zanimivo predavanje o ekpediciji v doleže dožeženo največje globino 953 m. se bo vršilo 15. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma. Predaval bo vseučiliški asistent g. dr. Ljudevit Kučer z ljubljanske univerze, ki je znan kot izvrsten predavatelj in znanstvenik. Poučno in napeto predavanje bodo pojasnjevale številne prekrasne slike. Predavanje bo pod okriljem ZKD.

Nogometna tekma in sicer prvenstvena med SK Slovo in SK Svoboda je izpadla za Svobodo 4:1, polčas 3:1. S tem je Svoboda prvič postala prvak zagorske skupine. Sledita SK Zagorje in SK Slova. Vse leto odigrane tekme so bile izvedene na dostojni višini, ki si je želimo tudi v bodoče, kajti take igre so najboljša reklama za sport, nasprotno pa surovost vsak pravi sportni pokret samo zastruplja, vodi do nesoglasij in sovražnosti, o čemer smo se mogli prepričati preteklo sezono, ki je zdaj za nami in upamo, da se nikoli več ne povrne.

Agilni sokolski delavci g. Franc Golob je te dni uspešno položil izpit iz zobotehniške stroke v Beogradu. Naše čestitke! — K volakom odhajajo pridni sokolski telovadci Podjed Vinko in Zmrazek Janez, ki sta se oba tudi v smučarskem pogledu odlično udeleževala ter priborila družstvu

več zmag, in Umek Franc. Na sluškovanje v južne kraje pa odide tudi škrat N., izvrstni prednjak. Pridne in vestne brate bo društvo težko pogrešalo. Na posebnem sestanku se je načelnik Klun Franc od vseh tople poslovil z željo, da se po odsluženem roku spet vni vedri in močni vrnejo v telovadsko matičnega društva. Tudi mi jim želimo srečno pot in kilčemo: na evidenca!

Velikončni prazniki so bili dolgočasni. Dež je pokvaril še ono majhno razvedrilo, ki bi ga imeli z izleti v zasavske griče, še bolj pa vedno trdovratnejše govoriče o bližnjih redukcijah pri rudniku. Črno-gledači napovedujejo, da bo reduciranih do 250 rudarjev, kar je gotovo pretirano. Ker pa obstoja namera o zmanjšanju obrata v Kisovcu, osebne redukcije seveda ne bodo, izostale kljub optimističnim napovedim polpreteklih časov. Vendar pa tudi niti zdaj ne smemo kloniti obupanosti. Slej ko prej se bodo morale razmere vendar smotno urediti, saj od lakote nihče ne bo smel pustiti umreti pridnega in poštenega rudarja, ki je vplačal že dovolj krunega davka, da bi smel živeti na svoji zemlji s kosom kruha, ki ostane od bogate pojedine tujece.

Iz Kamnika

Nov grob. Pretekli teden je umrl čevljarji mojster g. Jernej Berlec. Pokopal je bil dolgoletni član kamniškega gasileškega društva in zelo priljubljen med svojimi tovariši, ki so ga v polnem številu spremlili na zadnji poti. Bil je neumoren delavec in še celo nekaj ur pred svojo smrtjo je delal v postelji. Zaljučim naše iskreno sožalje!

Ciganski izgubljenček se že nekaj dni klati po Kamniku. Običajno nosi s seboj palico, s katero napada ljudi, zlasti ženske. Druži se tudi z otroci, ki se od njega prav gotovo ne bodo naučili nič lepega, ne glede na to, da je uboječ ves garjav. Prosi miloščine pri usmiljenih ljudeh in če je ne dobi, postane nasilen in iz osvete razbija okna, ponesnaži stopnišča itd. Sicer ne vemo, kdo je kompetent za to, da se taka nadlega iz Kamnika odpravi, umestno pa bi bilo, če bi mestna občina otroka poslala tja, kamor spada.

Kamniška mestna godba se v zadnjem času zelo lepo razvija. Kakor znano, je pred kratkim prevzel vodstvo godbe g. France Vidmar, ki je moštvo godbe nekoliko prečistil in pričel s povsem novo metodo, ki se, kakor vidimo, zelo dobro obnese. Lani smo v celi sezoni imeli s. m. tri koncerte, letos pa nam je godba postregla že do sedaj z dvema. Kar veselj se pogledati stare in mlade, s kakšnim veseljem promenirajo ob nedeljah ob zvokih godbe po glavnem trgu. Saj pa tudi ni čuda, nekaj let nazaj nam je bila to prava rariteta, če smo ob največjih praznikih lahko slišali domačo godbo. — Godbi in njenemu vodji g. Vidmarju želimo veliko uspehov in upamo, da bomo imeli še večkrat priliko slišati njene promenečne koncerte.

Oglejte si prostor pred skladiščem na glavnem kolodvoru. Ob deževnem vremenu nastane tam celo jezero, ki se nekaj dni ne odteče. Sicer nimamo pri tem nobene besede, mislimo si pa le lahko, da bi bilo dobro, če bi se tisti, ki so v to poklicani, malo zainteresirali in po možnosti ukrenili vse potrebno glede odvajanja vode s tega mesta, kajti če bi se oni postavili na stališče tistih, ki morajo na tem mestu nakladati tovar na vozove, bi bila ta stvar prav gotovo že davno urejena.

Iz Škofje Loke

Lepa pridobitev. Škofjeloški avtobusni prevoznik g. Jože Eržen je dobil te dni nov, najmodernejši voz, pravečati avtobusni kolos, ki meri v dolžino skoro 8 m ima prostora za 38 oseb, je urejen na pogon z nafto in je delo tvrdke Saurer Diesel motor, motor sam pa je podoben vagonu. Novo avto tako, da je podoben vagonu. Novo vozilo je krenilo na krstno pot v Belo krajino, drugo večjo vožnjo pa bodo napravili z njim za veliko noč, ko se odpeljejo Ločani na Primorje.

Obdaritev Kolaše. Tik pred prazniki so razdelili škofjeloške Kolaše revnim družinam in siromakom nekaj manj ko 200 kg moke. Kolu vse priznanje!

Troje predavanja smo imeli te dni v škojki Loka. Tekajniki tečaja za avto-gensko varjenje za obrtno nadalji, šolo in meščansko šolo so poslušali predavanje ing. Kneza v Društvenem domu. Znanstvena izvajanja in razlaga o modernih pridobitvah na polju avto-geničnega varjenja sta izpolnjevala dva filma. — Drugo predavanje strokovnega značaja je bilo na štemarjih za častnike, učiteljsku pa je spregovoril umetnostni zgodovinar g. Janez Veider, ki je predaval o umetni obliki v škofjeloškem okraju, navajajoč vse oblikovne dobe, iz vseh panog, tako stavbarstva, kiparstva, rezbarstva in slikarstva. Posebej je navajal umetnostna dela obrtnikov, ki so nam pustili s svojimi izdelki najlepše spomine (n. pr. Jesenkova kipaarska delavnica, umetno vezanje, modeli za peko malega kruha, slikanje na steklo, svečniki, kelhi, kadičnice i. t. d.).

Solska kuhinja PRK na deski šoli je zaključila zdaj za pomlad svoje delo. Učencem gorake šole je bilo razdeljenih v zimskih mesecih preko 6000 obrokov čaja in kruha, s čimer je važnost te karikativne ustanove že sama po sebi dovolj povdarjena.

Pomlad. Tudi ptice nam oznanjajo pomlad. Že prejšnji teden so se oglašale tu pa tam lastavice in veselo obletavale svoja gnezda, ki so si jih spletla že pred leti pod krovi in prizidki v vaših domacij. Zdaj so lastavice že vsakdanje prijatelje lepe pomladi.

Pogozdovani so Golčičevo parcelo otroci deske šole. Sadili so smrekove sadike. Sajenje ima namen, vzbuditi v mladini smisel do pogozdovanja sečin in jim utrditi težnjo po umnem gospodarstvu. Pogozdovanje je vodil g. Kalan s fare in je šlo delo hitro od rok.

Kontrola sodov v Kranju, ki spada k njej tudi naše območje, bo poslovala 18. in 20. aprila, 23. in 25. maja, 20. in 22. junija, 24. in 25. julija, 23. in 24. avgusta, 25. in

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 14. aprila katoličani: Justina.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matka: Daj mi to noč (Jan Kiepur)
Kino Ideal: Poziv na valček.
ZKD: Silly in Micky in prasički ob 14:30 v Matici.

Kino Sloga: Dušica Rožmarin.
Kino Union: Mala Katarina.
Kino Siska: Bogovi se zalavajo (Amphitruon).

DEZURNE LEKARNE

Danes: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garlus, Moste Za-loška cesta.

Iz Maribora

Železniška afera je še vedno predmet živahnih komentarjev in izrednega zanimanja v Mariboru. Včeraj so zasliševali na policiji g. Velebrja, ki je odločno zanikal vsako soudeležbo v aferi in vztrajal, da ni kupoval ukradenih bele kovine. Policija je tekoni dneva izvršila še več aretacij. Po mestu šušljajo, da so prišli tudi dva »svija« gospoda. Visti nismo mogli kontrolirati, ker drži policija zadevo odsej v strogi tajnosti, kar je v svrhu uspešne preiskave potrebno.

Morlici ne bodo izročeni Avstriji. Kakor znano, se nahajajo v zaporih tukajšnjega okrožnega sodišča trije politični morilci iz Avstrije, ko so bili te dni v Mariboru aretirani. Avstrija sicer zahteva izročitev morilcev, kar pa je mariborsko državno tožilstvo odklonilo in bodo sojeni v Mariboru.

Prva seja novoizvoljenega občinskega odbora Radvanja. Dne 8. t. m. se je vršila v lepo okrašen občinski pisarni v Studen-cih prva seja novoizvoljenega občinskega odbora Radvanja. Sejo je otvoril župan g. Kaloh, ki je najprej pozdravil navzoče odbornike iz Radvanja. V nadaljnjih izjavah je orisal delo, ki ga je prejšnji skupni odbor izvršil do svoje razdružitve. Končno je želel novoizvoljenemu občinskemu odboru Radvanja čimveč uspehov. Nato je župan g. Kaloh oddal predsedstvo novoizvoljenemu županu g. Francu Pristovniku, ki je zaprisegel občinske odbornike. Po zaprisegi je bila izvoljena občinska uprava, ki jo tvori g. župan Pristovnik, podžupan Lobnik in svetovalci Podgoršek, Korosec, Kolar in Mandl.

Radioprogram

Torek, 14. aprila

13:15: Slovenski biseri (plošče). — 14: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18: Ruski sekstet. — 18:40: Vera svetozlaja in večnega miru (g. Fr. Terseglav). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 19:30: Nac. ura, Domača orla v Jugoslaviji (Božo Račič). — 20: Prenos opere iz Zagreba; v odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar); v II. odmoru: Vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Sreda, 15. aprila

12: Iz Dvočrkovih del (plošče). — 12:45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13:15: Laska glasba (radio orkester). — 14: Vremenska napoved, poročila, borzni tečaji. — 18: Mladinska ura: Vinko Bitenc: Citronček — zvočna slika (člani rad. dram. druž.). — 18:40: O strupenih plinih (g. dr. Josip Justin). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled. — 20: Večer bolgarske glasbe. — Vmes poje g. Filip Slavov, bolgarski operni pevec. — 21: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22:15: Citraški koncert (trio Vesnae).

Četrtek, 16. aprila

12: Med cvetkami in škrti (glasbene slike na ploščah). — 12:45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13:15: Havajske kitare (plošče). — 14: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18: Muzik (plošče). — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Jugoslov. misel in sokolstvo (H. Ljubinič). — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22:15: Vokalni koncert gđ. Majde Lovševlove.

Petek, 17. aprila

12: Balaena godba (plošče). — 12:45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13:15: Ameriški jazz-orkestri (plošče). — 14: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18: Zenska ura: Kriza družine II (gđ. Angela Vode). — 18:40: Koncert na dveh klavirjih (plošče). — 18:40: Delovni čas (g. Valant Milan). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Pionirji naše botanične znanosti (dr. Vuk). — 20: III. simfonični koncert radijske postaje (prenos iz Filharmonije). Večer klasične glasbe. — Solist: Karlo Rupel. Dirigent: Drago Mario Sijaneč. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22:30: Angleške plošče.

Sobota, 18. aprila

12: Plošča za ploščo — napave za napave. — 12:45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13:15: Plošča za ploščo — napave za napave. — 14: Vremensko poročilo. — 18: Za delopust (radijski orkester). — 18:40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19:30: Nac. ura: O jugoslov. ideologiji (Dušan Nakarjevič). — 19:30: Zunanji politični pregled (g. dr. Alojz Kuhar). — 20:15: Pogledimo na dolenjsko stran: Od Stične do Novega mesta (poster večer). Besedilo napisal g. Ivan Zorec. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22:15: Vesela glasba (radijski orkester).

V snežnem metežu je omagal

Tragična smrt pasarskega pomočnika Stanka Dolharja v Triglavskem pogorju

Ljubljana, 14. aprila.

Na mrtvaškem odru zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti leži danes 23-letni pasarski pomočnik Jože Dolhar s

Karlovske ceste, ki je svojo preveliko gorečnost in ljubezen do planin plačal z življenjem. V noči od sobote na nedeljo je omagal in izdihnil v Triglavskem pogorju.

V soboto se je odpeljalo iz Ljubljane več sto smučarjev v planine. Z opoldanskim vlakom je krenila iz Ljubljane šestčlanska družba, in sicer Stane Dolhar, njegov starejši brat akademik Stefan, baletist Mirko Pukl, književski pomočnik Ivan Masle, krojaški mojster Milan Drnovšek in trgovski pomočnik Lojze Furlan. V Kranju se jim je pridružil še Rolf Adamle iz Kamnika in takoj po prihodu na Doline Mojstrano so nadaljevali pot proti Krmi. Krenili so skozi Krmo, a sredi plazu jih je zajel dež, ki jih je premočil do kože. Težko so gazili po mokrem južnem snegu, ki se je za pest de bele prijemal. Drnovšek in Masle sta kmalu začela zaostajati, naposled sta se vrnila v dolino, ostali pa so nadaljevali strmo pot. Vreme je bilo vedno slabše, višje gori je začelo snežiti in pihala je ledenomrzla burja, da so jim zmrzovali premočeni dresi. Tolazzi jih je edino zavest, da do koče na Krmi ni več daleč in da bodo lahko tam prenočili. Lahko si pa mislimo njihovo razočaranje, ko so po peturni naporni hoji prispeli do koče, ki jo je vihar porušil.

S venoharšim terej ni bilo nič in kaj sedaj? Stefan je predlagal, da bi nadaljevali pot na Kredarico, češ da nazaj ne kaže in je tudi nevarnost, da sprožijo plaz. Res so nadaljevali v burji, snežnem metežu, mrazu in gosti megli pot. Sledili so ozki gazi, ki jo je pa sproti zasipal sneg, tako da so naposled izgubili orientacijo. Megla je postala tako gosta, da niso videli niti meter pred seboj in zgrešili so tudi vse markacije. Tako so tavalji do ene zjutraj. Vsi prezeblji so morali poivati. Po kratkem počitku so nadaljevali pot, a kmalu so uvideli, da ni mogoče na prejš. Sklenili so vrniti se, popreje so pa še večkrat krepko zavriskali, da bi jih čuli na Kredarici, kjer je stalna ekspedicija SPD. Njihov krik je sicer prodrl do Kredarice, od koder so tudi svetili z močnim reflektorjem in Krmo, a smučarji so bili precej daleč od poti in signalov niso opazili.

Stirje člani družbe so se spustili nekoliko nižje, da bi našli varno zavetje, a Stefan je sam nadaljeval pot do Kredarice, kmalu se je pa ločil od ostalih tudi Stanko, ki ga je gnalo za bratom. Stefan je taval vso noč in nazadnje ni mogel naprej ne nazaj. Zjutraj, ko se je zdanilo, je videl, da je samo dobrih 20 m od Kredarice. Šel je po pomoč. S Kredarice je odšla reševalna ekspedicija pod vodstvom dr. Mihe Potočnika in tako sem prila zopet v svojo domovino.

V Parizu se je markiz de Belfons naselil v svoji veliki palači na otoku Sv. Ludvika. Prosil me je, naj si izberem tam lepo stanovanje ter nastopim v palači v obleki, dostojni moje mladosti in lepote.

Vojvodova radodarnost mi je omogočila opremiti si stanovanje in najeti služkinjo. Bila sem rezervirana in igrala sem vlogu tuke, mudeče se v Parizu po privatnih poslih. Izogibala sem se družbe vsiljivih moških, ki so mi skrivaj pridno pošiljali ljubavna pisma.

Prve dni sem poskusila zvedeti, kaj je z Dorivalovo, ki sem jo hotela vzeti k sebi ali pa preseliti se k nji, da bi delala z dobro teto svoje bogastvo. Toda

Nesrečnega mladeniča so prinesli skozi Krmo, kjer so našli še na ostale tri smučarje, na pokopališče na Dovjem. Sročil je avtofurgon Stanka iz Dovjega prepejal v Ljubljano.

Pokojni Stane Dolhar je bil pasarski pomočnik pri svojem svaku Menceju v šiški Bil je izredno priden in nadarjen fant, član Sokola II, SK Korotana in SPD. Vedno je rad hodil v hribe in znan je bil kot izvrsten smučar. Pogreb vrlega mladeniča bo danes ob 16. izpred mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 9. Naj mu bo lahka domača zemlja, preostalim naše iskreno sožalje!

Javno vprašanje

Nekako na pol poti med Mojstrano in Staničevo kočo je stala dolgih 43 let preprosta bajta: 4 stene, ognjišče in ležišče za 6 ljudi. Toda za pretrujene turiste ali v viharju je bila dragoceno zavetišče. Letos je bila ta koča naenkrat zaklenjena. Niti nosači, niti smučarji niso smeli v njo. Nato ji je odtrgal plaz streho. Ba je se je bil nekdo ponudil, da bi streho brez stroškov popravil, ako bi bila koča zopet na razpolago nosačem in smučarjem. Če bi bila ta koča še odprta, bi danes ne obžalovali žrtve snežnega viharja na Triglavu. Zato smo prisiljeni javno vprašati: Kdo je odredil, da se koča, ki je bila 43 let vsem na razpolago in ki je uporabna samo kot zavetišče, letos zapre? Zakaj je bila ta koča naenkrat zaprta? Ali se je res nekdo ponudil, da bi brezplačno popravil streho pod pogojem, da bi bila koča potem zopet smučarjem na razpolago, pa je bila ponudba odklonjena? Smrtna žrtev na Triglavu je padla zato, ker ta koča ni bila več odprta, odnosno ker je bila odklonjena ponudba glede popravila njene strehe. Javnost ima pravico zvedeti, kdo je krivec.

Jože Tolazzi na zadnji poti

Dolenji Logatec, 11. aprila. Nepričakovani udarec, ki ga je prizadel usoda s smrtjo gospodarja Tolazzijeve družine, je vzbudil pri vseh občanih in v širšem krogu njegovih prijateljev in znancev globoko sočutje. Množice ljudi so prihajale kropiti pokojnega Jožeta, ko je ležal v cvetju in zelenju mirno doma na mrtvaškem

odru. Razen tega so prihajale družini iz mnogih krajev sožalne izjave, od katerih naj omenimo zlasti gniljivo sožalno izjavo I. namestnika staroste Sokola kraljevine Jugoslavije br. Engelberta Gangla in Sokolske župe Ljubljane.

Pokojnega Jožeta smo spremili do zadnjega njegovega domovanja na dolnjelogaškem pokopališču na veliki petek popoldne, ko so ragljale še raglje. Pogreba, kakršen je bil njegov, Logatec že dolgo ne pominja. Zalni sprevod se je formalno po cesti mimo hotela Kramar po glavni ulici in ko je prispelo čelo spreveda do župne cerkve, se sprevod pri hiši žalosti še vedno ni moglo izvršiti v spreved. Sodi, da se je

imel do mojega srca tudi vso pravico. Čeprav sem bila pripravljena odkriti mu svoje srce, mi je vendar notranji glas šepetal, naj tega ne storim, temveč naj počakam na odločitve usode.

To je bila razsodnost, ki mi je svetovala bolj od ljubezni, ko se je bilo treba odločiti proti zapeljivemu glasu bogastva in nasladi.

Moj ugled je tako v družbi od dne do dne raste, krog mojih znancev in znanj iz najvišjih krogov je bil vedno večji. Posebno iskreno prijateljstvo me je vezalo z družabnicami princes kraljevskega rodu, ki so me pri vsaki priliki hvalile na dvoru, kjer so zavzemale visoka mesta.

Delo in leta

Ameriški profesor Harvey Leman je objavil zanimivo studijo o tem, katero dobo človeškega življenja lahko smatramo za najplodovitejšo. Prišel je do prepričanja, da so ljudje najplodovitejši za delo v različni starosti, kakršno delo pa opravljajo. Leman je sestavil v tem pogledu poseben seznam, iz katerega je razvidno, da so pisatelji najplodovitejši med 30. in 34. letom, pesniki pa med 25. in 35. letom. Pri pesnikih se začne njihova najslavnejša doba prej in je tudi daljša. Med znanstveniki dosežejo kemiki s svojimi izumi velike uspehe med 20. in 39. letom, izumitelji pa med 30—35. letom. V dokaz nam lahko služi Edison, saj spadajo vsi njegovi izumi v dobo med njegovimi 33. in 36. letom, kar je glede na njegovo visoko starost gotovo zelo zanimivo. Zvezdoslovci so pa na višku med 40 in 45. letom.

Francoski list »La Croix«, ki poroča o študiji prof. Lemana, omenja pravilo, da se oziroma ameriški učenjak samo na množico dela, na število objavljenih del in izumov. Z njegovo statistiko pa ni ovrženo znano dejstvo, da so nam zapustili poedini veliki možje slavnega dela tudi v visoki starosti. To vidimo pri Verdiju, Goetheju, Tennysonu, Tizianu itd.

Hauptmannova oporoka izpolnjena

V četrtek je bilo truplo usmrčenega ugrabitelja Bruna Riharda Hauptmanna v newyorškem krematoriju upepeljeno, kakor je želel sam v svoji oporoki. Prevoz njegovih zemskih ostankov iz Trentona v New York je šel tiho tako, da so vedele zanj samo oblasti. To je zahteval tudi lastnik pogrebnega zavoda Loderman, ki se je bal, da bi ne izgubil klijentele. Kako silno je razgibala Hauptmannova usoda ameriško javnost, je razvidno tudi iz neprijetnih posledic, ki jih je imel proces proti njemu in njegova usmritev za njegovega zagovornika dr. Reillyja. Ta advokat je moral te dni svojo pisarno zapreti, ker nihče več ni hodil k njemu.

Zanimivo je tudi, da je Hauptmann v oporoki izrazil željo, naj odpeljejo njegov pepel v njegov rojstni kraj v Nemčijo in ga tam potresejo po polju. Tudi tej njegovi zadnji želji bo ustreženo.

udeležilo pogreba do 2000 ljudi. Na čelu spreveda je korakala deputacija Sokolov v krovu s praporom dolnjelogaškega Sokola. Vrsti mnogih vencev je sledila močna četa gasilcev, obstoječa iz četr Dolenji in Gorenji Logatec ter Hotedrišica s četnimi prapori, dočim je sosedna gasilska četa Laze—Jakovica opustila svojo odsotnost z intervencijo pri požaru Kermavnerjeve hiše v Lazah. Krsto so spremljali oha logaška družna pastirja, pokojnikova rodbina in sorodstvo in Povsko društvo Logatec. K pogrebu je prispel tudi brat pokojnega Jožeta, inspektor banke uprave vrbske banovine g. dr. Tomo Tolazzi. Med mnogim odličnim občinstvom pa so se udeležili pogreba tudi sreski načelnik g. Bavdek Ivan, starešina sreskega sodišča g. svetnik Premerstein Kajetan, komandir pogranične čete g. kapetan Slakovec Drago, šef davčne uprave davčni inspektor g. Blažon Davorin, vodja katastrske uprave g. geometer Čibej Drago, poverjenik glavnega oddelka finančne kontrole g. Conrad Leopold, šef železniške postaje g. Hfibal Franc, g. notar Mrevlje Artur, sres. šol. nadzornik g. Stravs Karol z učiteljstvom osnovne in višje narodne šole, uradništvo poštnega urada, predsednika občine Dolenji in Gorenji Logatec g. Trkar Gregor in g. Puppis Miroslav, članstvo združenja gostilničarskih podjetij za logaški okoliš in članstvo trgovskega gremija korporativno. Razen teh pa so prispeli k Jožetovu zadnjemu spremstvu predsednik Pokojniškega zavoda v Ljubljani g. dr. Anton Milavec, viš. svetnik železniškega ravnanstva v Ljubljani g. Oskar Szillich, žel. viš. kontrolor g. Josip Trkar, g. profesor Lapajne, g. Stanko Ribnikar in še mnogo drugih odličnih osebnosti iz Ljubljane in drugih bližnjih in daljnih krajev.

Cerkvene in verske obrede sta opravila domači župnik č. g. duh. svetnik Valentin Remskar in gorenjelogaški župnik g. Anton Skubic. Pevsko društvo Logatec, obstoječe po večini iz članov Sokola, se je po-

slovalo od pokojnika pred hišo žalosti z »Vigredjo«, pri opravilu pred cerkvijo z »Uslisi...«, na pokopališču pa z ganljivo žalostinko »Prijatelju«. Pri odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika z lepim nagovorom starešina logaške gasilske župe tov. Anton Rus ml., ki je obenem tudi starešina domače gasilske čete in predsednik gostilničarske zadruge g. Ivan Škerlj za združenje gostilničarskih podjetij in trgovski gremij. Ko so se poklonili društveni prapori čez sveže izkopano gomilo Jožetu

Razmah znanosti v Rusiji

Vsesovjetski zavodi za eksperimentalno medicino so imeli lani 2200 uslužbencev

O znanstvenem življenju in organizaciji znanstvenega dela v Rusiji imamo tako pomankljiva in površna poročila, da nas mora tem bolj zanimati jasev in kratek pregled znanstvenih zavodov v Rusiji, ki ga je podal profesor Karlove univerze v Pragi dr. Prati v »Bioloških listih«. Tu čitamo, kako je zdaj znanstveno delo v Rusiji organizirano, kakšne znanstvene zavode imajo tam, kako se grade njihove centrale in kako so se uveljavili rezultati znanstvenega dela doma in v tujini.

Središče znanstvenega dela v Rusiji zdaj niso samo visoke šole, temveč tudi obsejni samostojni znanstveni zavodi. Glavni med njimi so v organizatornem pogledu razdeljeni takole: Akademija znanosti, Leningova poljedelska akademija in Vsesovjetski zavodi za poskusno medicino (Viem). Poleg tega ima Rusija samostojne znanstvene zavode in znanstvene laboratorije, dodeljene neposredno tovarnam, industrijskim podjetjem in tehničnim zavodom. Leningradska univerza ima samo filozofsko in prirodoslovno fakulteto. Medicinska fakulteta je povsem ločena. Kljub temu ima pa univerza še šest fakultet in sicer dve fizikalni, biološko, kemično, zemljepisno in zgodovinsko. Vse te fakultete imajo skupno centralno knjižnico.

Na vsaki fakulteti je več velikih delovnih zavodov. Tako ima fiziološko-biološki zavod prof. Uhtomskoga 9 oddelkov ali laboratorijev: za fiziologijo živčevja, biofizikalni in elektrofiziološki za delovanje živcev, za histofiziologijo, za fiziologijo izmenjave snovi za proučevanje beljakovin in maščob ter končno za biokemijo. Vsak izmed teh oddelkov ali laboratorijev je pod vodstvom samostojnega univerzitetnega profesorja. Nekateri služijo i predavanjem i raziskovanju, drugi so pa namenjeni posebno za znanstveno delo in za proučevanje brez pedagoške dolžnosti. Razen univerze se gradi akademija znanosti, čije središče nastaja v Moskvi. To je mogočna organizacija znanstvenih zavodov, laboratorijev, muzejev in knjižnic. Akademija ni časten naslov, temveč je to znanstvena označba, podobna kakor pri nas ravnateljstvo zavoda. Akademikov je v Rusiji 80, poleg njih pa spada k akademiji še okrog 1.200 znanstvenikov. Tretja velika znanstvena enota je zavod

v zadnji pozdrav in so zabobnele na rakev prve grude zemlje, je kriknila od bolesti v srce tih zadrževana žalost njegovih otrok in njihove mame, pa tudi v oči mnogih pokojnikovih prijateljev se se zalesketale solze.

Naj Ti bo, dragi brat, zvesti tovariš in dobi prijatelj Jože, lahka zemlja domača, sladke sen pri Tvojih nepozabnih starih in naj Ti velja za bratstvo, tovaristvo in prijateljstvo poslednji naš: Zdravo!

V. J.

za poskusno medicino. Ustanovljen je bil že leta 1880. in že davno pred vojno je imel sedem laboratorijev: za fiziologijo, biološko kemijo, splošno mikrobiologijo, patološko anatomijo, epizootologijo, sifitologijo in Pasteurjev zavod. Vsakega izmed teh oddelkov je vodil samostojni vseučiliški profesor. Zavod je srečno prešel revolucijo. V 1932. je pa izdala vlada odlok o njegovi reorganizaciji v Vsesovjetske zavode za eksperimentalno medicino. Njihove centrale se grade v Moskvi, v Leningradu in pa obsejna podružnica. Poleg tega so ustanovili v Sibiriji ob Črnom morju subtropični oddelki in več stalnih stanic, zlasti na otoku Divonu na daljnem severu in v Dalji na Kitnu.

Narči za moskovski zavod so nekaj posameznega. Zavodu namenjeno stavbnišče obsega 460 ha. Na njem je že zgrajeno šestnadstropno poslopje, ki ima 500 sob in dvoran. V njih so zamenkali namestili zlasti teoretični oddelki. Klinike so zamenkali razneučene po mestu, pozneje se bodo pa tudi oke koncentrirale. Ko bo zavod dograjen, ga razdeli v osem oddelkov za prirodno in zdravniške vede. Vsak oddelki ali sekcija bo imel po več oddelkov ali kliniko. Poleg tega organizirajo posebne upravne, fotografske, filmske in tehnične oddelke. Knjižnica ima že zdaj do pol milijona zvezkov in se hitro izpopolnjuje. Obenem grade podružnice zavoda v Leningradu. Njeni zavodi pa ne bodo duplikat moskovskih, temveč bodo tam samo tišji zavodi, ki jih ni v Moskvi. Vsi zavodi se pečajo samo z znanstvenim delom. Predavanj za študente na njih ni kvečjemu uvažajo absolutno samo v samostojno znanstveno delo. Zavodi za eksperimentalno medicino izdajajo mesečno več arhivov o bioloških vedah ter periodične zbirke posebnih publikacij in monografije. Poleg tega objavlja jo njihovi člani svoja dela tudi v tujini in v drugih ruskih revijah.

Kako ogromno organizacijo znanstvenega dela pomeni ta ustanova se vidi tudi iz številnih uslužbencev in stroškov za njo. Leta 1931. je bilo 333 uslužbencev, naslednje leto 480, leto pozneje 1.100, predlaskim 1891, lani pa že 2.200. Stroški so narasli od 15.689.396 rubljev v letu 1933. na 35.780.748 rubljev v letu 1935. Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da se v Rusiji na znanstvenem polju intenzivno in mnogo dela.

Odgovor Mussolinija

Svedski socialno odemokratični dnevnik je priobčil oni dan zanimivo poročilo, kako je neka žena lani ob koncu leta v Neaplju poročila četvorke tri deklice in dečka. Glede na vojno v Afriki je srečna mati izbrala za svoje otročičke imena Gloria, Viktorja, Italia in Benito. Mussolini je nekaj dni po krstu izvedel za ta izreden primer patriotizma preproste neapeljske žene in bil je tako navdušen, da ji je bil napisal pismo, v katerem jo vprašuje, kako se ji godi in kako se počutijo novorojenčki.

Dobil je odgovor brzojavno in brzojavka se je glasila: Gloria je umrla, Viktorja je pohabljen, a Benito leži na smrtni postelji tako da bom rešila vsaj Italijo, če umre on. Seveda Mussolini ni več vprašal po zdravju s polomstvom bogato obdarovane rodbine, pripominja švedski list.

Iz nemških volitev

Angleži radi čitajo politične zgodbe in zato angleški reporterji love doma in v tujini med zanimivimi najzanimivejše dogodke, da bi zadovoljili radovedne čitate svoje listov. Dve prav zanimivi prigodi je zabeležil angleški tisk iz nedavnih volitev v Nemčiji. Dopsnik »Manchester Guardian« piše: V nedeljo, ko so bile v Nemčiji volitve, je poročila Gertruda Pasch v Berlinu ob 8.15 zdravega dečka, ob 8.36 pa zdravo deklčko. Kljub temu je pa že ob 10 oddala svoj glas potom volinoga listka, ki so ji ga prinesli na posteljo. Glasovala je sveda za Hitlerja — Dopsnik

»Daily Express« pa opisuje, kaj je doživela v hotelu v Kölnu. Bilo je okrog petih popoldne, piče uno pred zaključkom volitev. V hotelsko vežo je stopil uniformiran uradnik in dal vratarju listev z imenom hotelskega uslužbenca. Ki se ni bil oddal svojega glasu. Uradnik je naročil vratarju da mora fant takoj izpolniti svojo dolžnost. Brez so ga šli iskat in našli so ga trdno spečega. Izkazalo se je, da so v istem hotelu stanovali pred volitvami Hitler, Gobbels poveljniki porenjske vojske in druge veličine. Ubogi dečko je bil zaposlen vso noč, do ranega jutra je vozil gospodo gori in doli. V nedeljo je pa ves utrujen zaspal in spal je kakor ubit. Majo je manjkalo, da ni zaspa volitev. Toda budno uradno oko ga je rešilo te snamote. Hitro so ga zbudili in odpeljali na volitve.

V PODEZELSKI RESTAVRACIJI

Plačniki: — Oprostite, gospod, tu pri mizi sta sedela malo prej starejši gospod z dečkom. Ali veste, kam sta izginila?

Gost: Starejši gospod je med čakanjem na obed umrl, deček pa sedi pred vami.

IZREKI

Znak velike družabne ugajenosti je, če znaš urediti vse tako, da se družba po čuti pri tebi kakor doma, čeprav živiš, da bi je ne bilo k tebi. — Najlažji način povzpeti se po družabni lestevici je, če imaš na vrhu svojega strica. — V ugajeni družbi ti največ koristi, če veš, kako se zeha z zaprtimi usti.

Louise Renée de Keroual;

Kraljeva ljubica

Roman

Markiz je dal prvi znak k odhodu. Nameraval je odločiti vojaško sukno in uživati sladkosti, ki so mu jih obetale mladost, bogastvo in ljubezen. Vkricali smo se na ladijo, ki je peljala v Francijo vojvodove stvari in tako sem prila zopet v svojo domovino.

V Parizu se je markiz de Belfons naselil v svoji veliki palači na otoku Sv. Ludvika. Prosil me je, naj si izberem tam lepo stanovanje ter nastopim v palači v obleki, dostojni moje mladosti in lepote.

Vojvodova radodarnost mi je omogočila opremiti si stanovanje in najeti služkinjo. Bila sem rezervirana in igrala sem vlogu tuke, mudeče se v Parizu po privatnih poslih. Izogibala sem se družbe vsiljivih moških, ki so mi skrivaj pridno pošiljali ljubavna pisma.

Prve dni sem poskusila zvedeti, kaj je z Dorivalovo, ki sem jo hotela vzeti k sebi ali pa preseliti se k nji, da bi delala z dobro teto svoje bogastvo. Toda

imel do mojega srca tudi vso pravico. Čeprav sem bila pripravljena odkriti mu svoje srce, mi je vendar notranji glas šepetal, naj tega ne storim, temveč naj počakam na odločitve usode.

To je bila razsodnost, ki mi je svetovala bolj od ljubezni, ko se je bilo treba odločiti proti zapeljivemu glasu bogastva in nasladi.

Moj ugled je tako v družbi od dne do dne raste, krog mojih znancev in znanj iz najvišjih krogov je bil vedno večji. Posebno iskreno prijateljstvo me je vezalo z družabnicami princes kraljevskega rodu, ki so me pri vsaki priliki hvalile na dvoru, kjer so zavzemale visoka mesta.

IX.

LA BEAUME DE LA VALLIERE

Ena izmed njih, sloveča po svoji lepoti in mikavnosti, mlada de a Beaume je Blanc, sorodnica markiza de Belfons, mi je bila posebno naklonjena in sprejela me je med svoje najzibljive prijateljice. — Vzbuja me v meni tako veliko zaupanje, da ne bom ničesar skrivala pred vami, mi je dejala nekega dne. In res mi je kmalu priznala, da se borita v njenem nemirnem srcu dve ljubezni, ena nebeška in čista, druga čutna in strastna, ki se ne moreta sprizgajati, ne ločiti.

Odgovorila sem ji: Vi, tako lepa in izobrazena, imate gotovo ljubčka, ki je vas vreden.

— Da, a on še ne ve...

Povedala mi je, da ji je ponudil višji intendant Fouquet ogromno premoženje, ki ga je ogorčen odklonila. Mladi vojvoda de Longueville je jo hotel vzeti za ženo, pa je nista mogla omamiti ne bogastvo, ne čast.

— Ah, že vem in razumem — ljubovati niste mogli čarom mladega vladarja, ki obrača sredi dvornega razločja nase vse poglede in vsa srca. Ludvik...

— Igrovito ste njegovo ime... toda čuvajte skrbno mojo tajno.

Obljubila sem ji, da o tem ne bom črhnila niti besedice. Območnila je in solze so zahle njene krasne oči. Potem me je na prosila za svet.

— Kaj moremo svetovati kreposti in vroči ljubezni? Ne prenažite se, prepustite vse času okoliščini in ljubezen prinese vašo odločitev, ki ne bo več dolgo tajna.

— Toda kaj bo z menoj, če ne storim svoje dolžnosti?

— Vaš ljubček izročiti vse pozabi.

— A če me zapusti?

— Tedaj vam prinese uteho nebeška ljubezen, ki vas obsuje s svojo milostjo

in darovi.

Moj odgovoril so ji tako ugajali, da se mi je prisrčno zahvalila. Ona je bila čista zvesta prijateljica, ki je postala moja dobrotnica pri sestri Karla II. kralja angleškega in svakini francoskega kralja Ludvika XIV., ona je vzbudila v nji željo videti in spoznati me.

Lepa de la Beaume je dobila potem od Ludvika XIV. naslov vojvodinje de la Valliere. Rodila je kralju dva otroka, sina in hčerko, leta 1675. je pa odšla v samostan, kjer je umrla leta 1710., stara 66 let.

Madame, vojvodinja Orleanska je bila mlada princesa, izredno nadarjena in izobrazena. Bila je ponos in radost francoskega dvora. O njej se je govorilo, da si osvaja vsa srca in očara vse duhove z nečim magičnim in nepremagljivim, kar je imela samo ona v toliki meri. Obsula me je s svojo dobrotljivostjo in očarala s svojo plemenitostjo, da sem bila v njeni družbi vsa srečna.

Znana ji je bila pustolovščina moje ugrabitve in njene neprimerno posledice. Imela me je tako rada, da mi tega ni zamerila. Njeno dobro mnenje o meni sem kmalu spoznala iz prijateljstva, ki mi ga je vedno izkazovala, pa tudi iz njenega zaupanja, čeprav sem bila v svoji mladosti vrtoglava.